

R.D. Jacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Xenium sextum Fasciculus è spicis Messis. & alia diversa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

Xenium
Sextum.
Fascia
vni e spicis
mellis.

Inscriptio. Ex labore Vbertas.

EPIGRAMMA.

*Albicat ad Messum regio: Tu Candide Præsul
Præfereus Messis, confere & ipse manus.
Spicea Serua Tibi Domini de vno parantur.
Messores fidos mittere cura Tua est.
Si Tibi de curis fuerit non vltima cura,
Gaudebit pariter qui fecit, atque metit.*

Ioan. 4.

Syntagma ex
Scriptura
vni e spicis
mellis.

Gen. 41.
Ioan. 4.

Gen. 37.

Ioan. 8.

Gen. 27.

Psal. 4.

Offero Tibi Fascicul. in ex Spicis messis can-
nicantis, quas opto esse velut Spicis septem de
culino uno, vt olim vidit Pharao, quibus portenda-
tur Agri Tui Vbertas. Hæ Spicæ Te memorem
reddant Messis illius, quæ Tibi cordi debet esse &
cura, de qua Dominus: *Ecce regiones alba sunt ad
messes, rogate omniuin messis, vt misist operarios.*
Tu melior primarius es, messisque Præficus: mit-
te Messores, sed illos prius explora, & postea ad huc
inspice. Nec tamen cancellatis reses s'is manibus;
immò Manipulum quoque Tuum collige, & col-
lectum colligatumque erige. Debet cæteri Manipu-
li adorare Manipulum Tuum, sicut Manipulum
Ioseph Manipuli Fratrum. Debet Dignitatem
Tuam reuereri, & laborem sollicitudinemque su-
spicere cæteri Messores, sicque ad opus animari.

Vide autem vt hi, quos emittis ad Agrum Do-
mini colendum, ferendum, metendum, verè sint
Operarij. Malè cedit, dum nonnulli serui sunt iau-
tiales, aut operis intractatores, Operariorum ta-
men nomine insigniti. Quidam non ge. ut Falcem
ad metendum & congregandum, sed potius Facem
vitiose cupiditatis ad dispergendum & vltulan-
dum. Alij terrenæ messis ita inhiant, vt spirituales
parui pendant & negligant. Atque vitiam non verum
sine de quibusdam illud: *In diebus messis borda-
ces instabat super alligantes Manipulos, venit astus
super caput eius, & mortuus est.* At quis astus? Si ex-
plem, & eloquij mystici obrunderetur labor. Tales
igitur ab Agri Tuis amoueantur.

Opto ceterè vt Agri Tibi crediti sint PRIMITIA-
RYM AGRÏ, specialiter à Domino benedicti. *De ro-
re caeli ita eis sit benedictio, vt stabiliat Te Domi-
nus fructus Frumenti, Olei, & Vini;* & à fructu hoc
tripliciter multiplicentur Domestici Tui, & numero
multitudinis, & merito virtutis. Nec mireris quòd
Te Agricultorem velim: nam & olim manibus Im-
peratorum colebantur Agri, gaudente tetra Vome-
re laureo, & Triumphali Arator. Illi eadem cura
femina tractabant, quæ bella: eadem diligenti à ar-
ua disponebant, quæ castra. Sic Gamillus ab aratro
vocat est ad imperium. Serrano dati sunt hono-
res ferenti, vnde & nomen Serranij. Sed quia ad al-
legoriam hæc traduco, malo tibi ob oculos ponere
eos, qui sacris in litteris legatur fuisse Messis sara-
gentes. Elifeus erat arans in duodecim iugis bo-
vibus, quando Pallio Elia suis inauguratus, vt præc-

fer Filij Prophetarum. Gedcon exercebat, exerce. 3. Reg. 19.
nebarque frumenta in area, quando Dux populi,
salutate Angelo, est institutus. Hæc omnia munia
Tibi symbolice conueniunt; ideoque per FASCI-
CVLVM SPICARVM. Tibi obiatum ea inagi-
tans, fertilitatem Tuæ Messis portendere dico, si
Operarij fidi & seduli à Te providentur. De qui-
bus vt provideant Prælati, non ex affectu privato,
sed delectu pio & maruro. Candidi Orniis decre-
tis præclare est constitutum.

Næque verò oportet Te solummodò metere,
sed prius sollicita cura oportet plantare & seminare.
Quomodo seminare? Huius proficua latius Te
commonefaciat SEMINARIUM Pteritis & Doctri-
næ Louanij apud Grudios à Prædecessore tuo in-
stitutum; in quo qui erudiuntur, irrigantur vt Se-
mina, crescent vt Plantæ, tandemque ad maturita-
tem pertingentes, fructificant copiose. Apri eam
sunt ad varia munia, cum domi, tum foris, cum
fruge & laude obunda. Scio graues huc sumptus
incurrere, an tamen fructuosius vel gloriose
impendi possint? Tu consulte.

Denique, offero Tibi SPICAS MESSIS, vt me-
mineris à Messis Tuæ excludere VVLPES SAMP-
NIS, quæ caudis colligatæ messem incendunt. Que-
nam hæc Vulpes? Ceterè Vulpes sunt illi, quæ genuit
& fetunt ignem diffidij, vel cauda, vel lingua cauda
cupiditatis, lingua contradictionis. Hi Religiosis
Agri plurimum obstant. Nam sese colligantes, li-
bertatis cupidine incensæ, pijs Præsulum conatibus
obstantur, & disciplinae sanctæ si fugem vel inccn-
dunt, vel proterunt. Hos etiam rectè vocauerimus
VVLPES demolientes Vineas, quæ exterminandæ
sunt & capiendæ dum adhuc sint paruulæ, dum
nequum in prauis consilijs adoleuerunt. Non exi-
timo tales Tuo in Agro vel Vineæ repetui, sed ne
enascantur & exurgant præuidendum & provi-
dendum.

Verum de hac Tua Messis plantis non dissero,
nec opus est. Illud solum interpretatione forsan e-
get, cur ego Tibi Serrum & Coronam de Spicis
turgentibus exoptem, qui Aure coronans & Gem-
mis? Nempè, quia olim solum fuit, vt Præfex Pa-
storum sic coronaretur, tamquam Princeps eorum.
Hinc Romulus CORONAM SPICAM dedit Agri-
cultoribus, qui inter Agricolas & Pastores
eminebant velut Principes. De qua re sic Plinius:
*Aruerum Sacerdotes Romulus in primis instituit, se-
que duodecim fratrem appellauit, inter illos ab ea
Aca Laurentia, Nutrice sua, Spicæ Corona qua
Vitta alba colligaretur, in Sacerdotio ei pro Religio-
sissimo Insigni data, quæ prima apud Romanos fuit
Corona.* Tu igitur tamquam Præfex Pastorum, sic
Agrum cole, Messis que cura, vt Spicæam illam
promerearis Coronam, quæ illis datur, qui Veniunt
res veniunt cum exultatione portantur manipulos su-
os. Illa autem Corona est Spicæa sit, tamen immat-
cessibilis sit à Principe Pastorum, de cuius manu
est percipienda, hinc & AMARANTINA dici-
tur.

AMANTIA

Cur. Est autem AMARANTVS; Flos vel Spica purpurea, ab immortalitate nomen habens, quod nunquam marcescat. Sed nec de dicitur inter veteres Clemens Alexandrinus: Pulchra AMARANTI CORONA illi reposita est, qui velle se gesserit, hunc Florem Terra ferre non potest. Caelum potest. Illam ergo non in Terra, sed in Caelo voco Coronam, quae aetate non fenescit, tempore non deflorescit, specie non flaccescit, rugositate non decrescit, nec aestimatioe vngquam rilesceit. sed semper virida & vernans, semper florens, semper recens, semper tui similis perennat, & gestantem mirè oblectat. In illo autem Viridario reperitur, de quo Pater vester S. Augustinus canit:

S. August. Hyems horrens, aestas torrens, illic numquam fa-
nuunt
in Me. 12.

Flos perpetuus Rosarum Ver ager perpetuum.
Virent prata, vernant prata, rini mellis insunt,
Ergumentum spirat odor, liquor est aromaticum.
Illam Coronam Inmortalitatem est Amaranti-
nam, in illo Florido Viridario decerpendam, TA-
BVLAE HÆC VOTIVA toties adorat Tibi, quoc-
pagialis quot hincis, quot verbis est expressa. Huic
voto meo Eueant Superi, Caelumque annuat:

i. Pet. 5. Deus autem omni gratie qui vocauit te, ipse, per-
faciet, confirmabit, solidabitque ipsi gloria in saecula
saeculorum Amen.

PRÆLOQVIUM.
REVERENDE ADMODVM
PRÆSVL.

XINCRASunt, vel potius transla-
ta, duo fulgida Luminaria e duo-
bus illustribus Candelabris: duo,
inquam, Praelanè Idrobus Cæno-
bijs Sibranis, ROBERTIVS ET
BACCARTIVS, hic è Laubienfi-
iste è Floresticeni. Vni sanè illustri famæ & nomi-
nis, quibus pridem ab obsequio fueram per profes-
sionem Theologicam. Sed his extinctis, seu trans-
latis, successerunt & successerunt duz nouæ Lu-
cernæ, canonica & legalis electione. Successit RO-
BERTIO R. CAROLVS DE SEVERI, cuius
inaugurationi congratulatus sum paucis ab hinc
mensibus *Tabula votiuæ Xenij Symbolicæ adorna-
ta ex sacra littera.* Successisti. Tu, Reuerende Do-
mine, BACCARTIO, Fratrum tuorum votis sus-
fragantibus electus, & euectus, ut luceat omnibus,
qui in domo sunt, nec vltiè sub Modio sis reconditus.

i. Reg. 10. Tibi autem eodem nomine & vinculo obstringor
quo alteri, ideoque & alteram planè similem deli-
neauit. *Tabulam votiuam Xenij sacra adornasam,*
quam & in Manus Mineræ, le offero. Nolui enim
esse similis illis, qui Sauli recens electo obverti, de-
spexerunt eum, nec attulerunt ei munera. Suscipe
igitur benigno vultu qualiacumque Mineræ no-
tia promit, aut si mavis, quæ condit mercatoria

Matt. 5. mea Officina. Nec villa existimes; nam ex Satra-
rum litterarum Thesauris, & Agiographorum di-
uite pens, sunt deprompta. Suscipe a me in die Be-
nedictionis Tuæ pro benedictione Ramum viren-
tu Oliuæ, Arborem Thuris feracem: Dyploidem In-
sirtia, Quadrigam salustis: Ramum Palmæ longeuæ.
Hæc sunt Abbatis Tuæ Perstromata, Ab-
batialis Mensæ Tuæ Acroamata, vel, Bellaria, in die
insugurationis sacre. Quæ quidem omnia com-
pendiose alijs verbis, & alio ordine complexus est
Propheta Baruch, dum Monile hoc tuo circumdat
pectori. *Dice ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi
sit longanitas vita, ubi sit lumen oculorum, &
pax.*

Non ergo dicam Discere, sed Docere; nam ad eam
euectus es sublimem Cathedram, ex qua Docere Nat. 5.
oportet & Facere. Qui autem fecerit & docuerit,
hic magnus vocabitur in Regno Cælorum. Et qui ex
hac Cathedra dignitatis, in qua situs es, ad iustitiam
erudierint multos, fulgebunt sicut stella in perpetuas
Æter. 8. ves Hoc tibi Calamus meus, hoc animus
vouer. Faue, & Val.

Non ergo dicam Discere, sed Docere; nam ad eam
euectus es sublimem Cathedram, ex qua Docere Nat. 5.
oportet & Facere. Qui autem fecerit & docuerit,
hic magnus vocabitur in Regno Cælorum. Et qui ex
hac Cathedra dignitatis, in qua situs es, ad iustitiam
erudierint multos, fulgebunt sicut stella in perpetuas
Æter. 8. ves Hoc tibi Calamus meus, hoc animus
vouer. Faue, & Val.

Inscriptio E FLVCTIVS EMERGO, Xenium
Chronographicum. Primum.
SIT: dBL, fiatilvsgVe tVIs, aC DoMYI tVæ oliuæ vir-
paX. Ramus
vrentis.

EX REG. 15.
EPIGRAMMA.

Sit Tibi PAX, Damuid, Tuæ, Fratrumque Coro-
na:

Ros erit hic vitæ, quo Benedictus eris. Pf. 132.
Omne bonum Hebra: desigant nomine PACIS.
Sic venes Mitra prospera cuncta Tua. Gen. 8.
Ensignum Pacis, Ramum Florentis Oliuæ,
Fert volitans Arca casta Columba Tua.

PACEM cum solemnitate solent adprecari plebi Synta-
xarches, in sua Liturgia: Hanc igitur sibi pri-
mum possideant, in alios cum benedictione ritu
sacro refundendam. Et sanè iucundum est, nomen
Pacis, maxime hoc calamitose æuo, in quo ad Pa-
cem tota respicit Europa, propediem alioqui peri-
tura. Nec alia esse debere. *Missis Regum, quàm Pax
& quies populorum, ut sapienter dicebat Rex qui
dam apud Castodorum. Hinc & illud Poëta Tra-
gedi:*

*Pulchrum est eminere inter illustres viros,
Coniulere Patriæ, parcere afflictis, fera
Cede abstinerere, tempus atque ira dare,
Orbi quietem saculo Pacem suo.*

Hæc summa virtus spectatur hæc cælum vis.
Sed nonnulli, qui ingenio sunt bellicoso, gloriæ
suam ex publico malo venantur, & dedecore suo
gloriantur, dum è Mari & Terra (vt Neptunus
olicea

